

Tutu e táxnūu San Pablu iña ñá ñuú Galacia

Taxnūu Pablu tú'un iña ñá ntoo ñuú Galacia

1 Xu'u é Pablú u ne, pustrú u iña Jesúcristu. Ñá ni ni'í ko tsiñu sá'á nta'a ña'a, ntē ña te ña'a ni de kú'vē ñá ko. Mii Jesúcristu kaká'an ñá, ni Xuva kō, ña é nantōto ña dá xi'i ña. ²Xu'ú, ni ūn ntíí ntíí ta'an ko, ña kuínti'xe i Xuva kō, ña ntoo i'a ne, taxnūu ntí tutú sa'a iña ña kuínti'xe i, ña ntánataká nuu ñuú Galacia. ³Xuva ko ni Tó'lo ko Jesúcristú, na nāxnuu viko ña ntó, na tā'xi ña é kuntōo vá'a nto. ⁴Jesucristú ne, xé'e ña ntūvi iña ña kuenta iña kuétsi kō vata koo é nakákú ña ko da nēé ka nuu i é kīni kaa é ió ñuxiví sa, vatā ó ntio Xuva ko, dívi ñá é Uva ko ñá. ⁵Na kā'an ñá'a tsi dóo ka'nu Xuva ko ntii dañu ntūvi. Kuan tsi koo na kōo.

É ñá túvi tūku tú'un nté koo nakáku ō

⁶Da kúdu'va ko tsí ña na'a tsi ni kuínti'xe nto da xtúvī mii nto Xuva ko, ña e kána nto é ni'í nto é vā'á nta'a Cristu, tsi dóo ntio ña nto. Vevíi ne, é tūku tú'un ntántikin nto. ⁷Ntá tsi ña tuvi nté uun ká

tuku tú'un nté koo nakáku ō. Ntá tsi iō ñá'a, ña ntánakutsu'un ntō é ncho nadama ña tú'un valá san iñá Cristu. ⁸Ntá tsi kuān té ntí'í, o kuān te ánjē é vē'xí nte e dukún kán, o kuān te dá xōó ka ña'a kaka'an ñá tsi iō tūku tú'un é nakáku ō é ñá te dívi tú'un é kākā'an ntódo ntí ni ntō né, na kuē'lé Xuva kō é ntō'o ña. ⁹Vatā ó kaka'án u di'na ne, ká'an xtūku ú ve: Tē xoó ña'a ka'an ña tsí ió tuku tú'un é nakáku ō é ñá te dívi é kākā'an ntódo ntí ne, na kuē'lé Xuva kō é ntō'o ña.

¹⁰Dá kuān ó kaka'án u ne, ĩkantūku nuu iní ntu u te vā'á koo na kā'an ñá'a iñá ko ne, o te vā'á koo na kā'an Xúva ko iñá ko? ¿Vá ntio ntu ko e dóo ntio ña'a sán ko? Tē dí ntio ká ko é ntio ña'a sán ko ne, ñá dí víi u é káda tsiñu ú iñá Cristu.

Nté ō ni'í Pablu é vii ñá pustru

¹¹Ntio ko é kūtuni ntó, ēní ko, tsi tú'un é kākā'an ntódo ú ne, ñá te tū'un é dotō tsí kaka'an ñá'a. ¹²Ñá te ntā'a ña'a é ni'í ko tú'un san. Nté ñá'a ña ni nakua'a ñá ko sá'ā, tsí mii Jesúcristu tá'xi ña é kūtuni ko.

¹³É kūtuni nto nté ō dé u ntuvi di'na, dá kantikín ka ú nchu'un

iña ñá Israee. Tēkú nto tsi dóo dé xení u nī ña kuínti'xe i Xuva kō, é ncho nantí'í u ña un ntíí ntíí ña kídaā. ¹⁴Dā nakua'á u nchu'un iña ñá Israeé ne, xu'ú odo nūu u é ün ntíí ntíí ña kuetsí, ña Israee é dadii tsi kuiá ko ni ñā. Tsí xu'ú ne, dií dií ka dé ntaá u vata xkoó ini o e xtúvi ñata kō é vii o. ¹⁵Ntá tsi nte dí'nā da káku ú ne, nākaxnúu Xuva kō ko. Dōo vá'a o dé ña nī ko e kána ña ko. Dā xee ntúvi é ntio ñā ne, ¹⁶ta'xí ña é kūtuní ko xoo é I'xā ñā, vata koo é kā'an ntódo u tú'ün nté koo nakáku o ni ñā'a, ña é ña te ña Israeé san. Kídaā ne, ñā ni ntūku ú ñā'a, ña é tā'xi kó itsi. ¹⁷Ntē ña ni ñē'é ú ñuú Jerusaleen é kā'an u nī ña e kúvi pustru nte dí'na, tsí ura tsí i ñē'é u ñuú Arabia ne, rkontúvi ne, ntiko kōo u ñuú Damascu.

¹⁸Dá ntē kúvi uni kuiá ne, ñē'é u ñuú Jerusaleen vata koo é kīnī u Pedru. Ikān itúvi ú ni ñā xe'un ntúvi. ¹⁹Ntá tsi ña ni iní u nté uun ká tuku pustru kídaa, mii tsi Sántiau, eni Tó'o kō, é iní u ña. ²⁰Ini Xúva kō tsi nuu é ntaā i é kākā'an u ni ntō.

²¹Kídaā ne, ñē'é ú ñuú Siria ni ñuú Cilicia. ²²Ña kuínti'xe i Jesucristu, ña ntántoo ñuú Judeá ne, váta kīnī kue'en tsi ñā ko kídaā. ²³Da mii tsi e téku ña tsí kākā'an ñā'a: “Divi ñā é dé xení ña ni kō kídaā ne, kaika ña kaka'an ntódo ña tú'ün e ntákuinti'xe ko vē, ñā tū'un é ncho nantí'í ña kídaā”, ka'an ña. ²⁴Kídaā ne, ntáka'an ñā tsi dóo ka'nu Xuva ko kuēnta iñā ko.

Kūdadii Pablu ní pustru ñā nguii san

2 Dā kúvi uxkimi kuiá ne, ntāa xtuku ntí ñuú Jerusaleen ni

Bernabeé ne, ntēka ntí Tito. ²Ñē'é ú, tsi e tá'xi Xuva kō é kūtuní ko tsí kantio é kī'nī u. Dā xeé u Jerusaleen ne, ixtíin ú nī ña ntádē kú've iña ña kuínti'xe i san. Da mii xntí tiín ntí ni ñā vata koo é na kūtuni ña nté o kaka'an ntódo u tú'ün nté koo nakáku o ni ñā'a é ña te ña Israeé san, vata koo é ñā te é ntaā i é kāde tsiñu u. ³Titó ne, ñā te ñā Israee ña, ntá tsi ña ni ká'an ña ntádē kú've san te kantio é tē'nte kúñu ixi ña vata xkoó ini ñā Israee. ⁴Tsí tuku ñā'a ne, ntáka'an ña tsí kantio é kuān koo vii o. Ntáde ña tsi ntákuinti'xe ña Cristu, ntá tsi ñā tē nuu é ntaā i. Tsi kí'vi xū'u ña mé'ñū ña kuínti'xe i san vata koo é koto xu'ū ñā ntí, ntí'í é nakáku ntí kuenta iñā Cristu. Ntio ña é kuētsi é vií xtuku ntí é kākā'an lei Muísee san. ⁵Ntá tsi ña ni xé'e nti é kúvi vií ña nī ntí nté un siin, tsí kuenta iña ñā divi nto é ña ni ntíó nti é kūnaa tú'ün é nuu é ntaā í san nté koo nakáku o.

⁶Ña ntádē kú've san ne, nté uun tú'ün é xēe ña ni ká'an ña é vií u. Dōo ka'nu ñā'a ña, kuiní ñā'a, ntá tsi é xoo iní i te ká'nu ñā'a nti'xe ña, o tē ñā'a? Ñā kāde ú kuenta, tsí Xuva kō ne, ñā te nūu ko kaíto ña, tsí nima ko. ⁷Ntá tsi divi ñā ne, ñā ni tee tsiñu ña ko é tūku tsiñu vií u, tsí ini ña tsí Xuva kō tēe tsiñu ña ko é kika'an ntódo u tú'ün é nakáku o san, mí'í ntoo ñā'a, ña é ña te ña Israee, váta tsi o tēe tsiñu ña Pedru é kā'an ntódo ña divi tsi tū'ün nī ña Israeé san. ⁸Tsí vata tsí o dé Xuva kō táxnūu ña Pedru é kúvi kika'an ntódo ña nī ña Israeé san ne, kuan tsi o dé ña táxnūu ña ko é kúvi

kika'an ntódo ú ni ñā'a é ña te ña Israeé san.

⁹Dukuān ne, Santiau ní Pedru ní Juan, ña ntátsi'i ntii iña ña ntákuinti'xe i sán ne, dā kutuni ña tsí divi tsiñu vā'a tá'xi Xuva kō kó ne, dōo ka'nu kuini ña é dadii tsi tsiñu víi nti ni ñā, xu'ú ni Bernābee. Kūdadii ntí ni ñā tsí nti'í ne, kíkada tsiñu nti mí ntoo ña é ña te ña Israeé san ne, divi ñā ne, kada tsiñu ká ña nī ña Israeé san. ¹⁰Da mii tsí é ntio ña é nan'ú'ú nti iní nti ña ntā'ví san ne, divi e dóo nti'í iní ko é víi u dī.

Dā de tíi Pablu ní Pedru ñuú Antioquia

¹¹Ntá tsi dā xée Pedru ñuú Antioquiá ne, dē tíi ú ni ña dā íni ú ñā, tsí kade ña uun nuu i é ñā vá'ā. ¹²Tsí dí'na dá xēe ñā'a e táxnūu Santiaú san ne, ē'xí dadii Pedru ni ñā'a, ña é ña te ña Israeé san. Ntá tsi dā xee ñā'a e táxnūu Santiaú san ne, eni ntu'ú Pedru kíi nteé xio ña ñā'a é ña te ña Israeé san ne, xio é'xi ñā, tsi ú'ví ñā te kūdiin ña ntántikin dukuān nté xkoó ini ña é tē'nte kúñu ixi ñā. ¹³Kidāā né, kuan tsí o ntānā ña Israeé, ñā nguū sán, vatā o dé Pedru é ña ni de ntāa ña vatā ó kaka'an ñā. Un tsi nté Bernabeé san kuān o dé ña dī, é kii nteé xio ña ña kuínti'xe i, ña é ña te ña Israeé san. ¹⁴Dā íni u tsí ña te káde ña vatā ó kaka'an tú'un é nuu é ntaā i nté koo nakáku ō ne, kaka'án u nī Pedru mé'ñu ūn ntíí ntíí ñā'a san: “Divi ntō né, kuān te ñā Israeé ntó ne, kade nto vatā ó de ña é ña te ña Israeé san ve, tsí ña kantíkín ka nto vata xkoó ini

ñā Israeé san. Dukuān ne, ¿nté kui kaka'an nto tsí kantio é víi ña é ña te ña Israeé san vata xkoó ini ñā Israeé san kuan?”, ka'án u ni ñā.

Ntuvá'a o ni Xuva ko tē kuínti'xe kō Cristú, kuān te ñā Israeé o, kuān te tuku tatá kō

¹⁵Xo'ō ne, tatá ña Israeé o nte da káku ō, ñā te ña kīni ntāa o vāta ntāa ña tuku ñuú san. ¹⁶Ntá tsi ini o tsí kuān te káde ntaa o é kākā'án lei Muísee, ntá tsi ña te díví é kade i é nti'í kuétsi kō. Da mii tsi kuínti'xe ko Jesūcristu. Dukuān é kuínti'xe ko Jesūcristú dī vata koo é nti'í kuétsi ko kuēnta iña i e kuínti'xe kō ñā, ñā te kuēnta iña i é dé ntaa o é kākā'án lei san, tsi nté uun ñā'a ña nti'í kuétsi ña é kāda ntaa ña é kākā'án lei san.

¹⁷Vi'a ve né, te kantukū nuu iní ō nté koo nakáku o kuétsi ko kuēnta iña Cristú ne, te nātidito kuétsi kō ne, ¿vá divi ntū Cristu dé ña é iō kuétsi san? ¡Ñā'á ni san! ¹⁸Te xtuví mii u é víi u uun nuu í ne, kidāā ne, víi xtuku ú ne, vatā ó tē ña vá'a o ni ide u é xtuví mii u nte dí'na. ¹⁹Xu'ú ne, vata tē xi'í u kuenta iñā lei san. Mii lei san é'ni ko vata koo é ntōto ú kuenta iña Xuva ko ve é víi u é ntio ñā. ²⁰Xu'ú ne, e xí'í u dá uun tsi kúnū kúvi ú nī Cristu é xi'í ñā ntiká krusí san, ntá tsi iō ka ntuvi iñā ko. Ntá tsi ñā te ntūvi iña mii ko, tsí ntuvi iñā Cristu é nī'í ko ve. Kakuínti'xe kó I'xá Xuva kō dá kātuví u ñuxiví sa, tsí divi ñā xe'é ña ntuvi iña ñā kuenta iñā ko e dóo ntio ña ko. ²¹Ñā kúvi nakuítá u nuu i e dóo va'á san é edé Xuva ko iñā ko. Tē dí kuvi nti'í kuétsi ko te káde

ntaa o é kaka'án leí san ne, é ntaa i é xilí Cristu kuénta iña ko.

¿O é káda ntaa ntú o leí san ne, o é kuinti'xe ko Xuva kō?

3 Ntō'ó, ña Galata, ¿nté kuān nte túntu ntú nto? Ntáde nto vata o tē xoo dé tata i ntō. É ini vá'a nto nté o xilí Jesúcristu ntíká krusí san, tsi é nañē'é nti nto. ²Ka'án nto vē, ¿nté ntu o ni'i nto Espiritu Xuva kō? ¿Vá ni'i ntu nto ña é dé ntaa ntí'i nto é kaka'án lei Muísee? ¿Ñā ntu te ni ní'i nto Espiritū san tsi é kuinti'xe nto tú'ūn va'á iña Xuva ko e téku nto? ³¿Nté kuān nte túntu ntú nto? ¿Ntádē kuení ntu nto te kūvi vii mii nto tsiñu e éni ntu'ū Espiritū Sántū san é kade ña ni ntō? ⁴¿Ñā ni idiá'vi ntu é un ntí'í e ntó'lo nto? iTē dí ni idiá'vi ne, kuān te un siin! ⁵Kata'xi Xuva ko ntō Espiritu ñā. Kade ña nuu i e dóo ka'nu iña nto. ¿Vá kuan ntū ó kade Xuva ko ni ntō tsi ntáde ntaa nto é kaka'án leí san? iÑā'á ni san! Kuān ó kade ña ni ntō tsi ntákuinti'xe nto tú'ūn va'á san iña ña e téku nto.

⁶Vata kaa uva ata ko Ābraan e kuinti'xe ña Xuva kō ne, dukuān ó kaka'an Xúva kō tsí ña tuví ka kuétsi ñā. ⁷Dukuān ne, kini nto tsí divi i'xá nti'xe Abraán ne, divi ñā é kakuinti'xe ña Xuva kō. ⁸Nté ntūvi di'na uve na'a tú'un Xuva kō kaka'an tsí naki'i Xuva kō xoo ña'a, ña é kuinti'xe i ña, kuān te dá nēé ka tatá ña. Divi tsí tú'ūn va'a é kaka'an Xúva ko ni Ābraan, kaká'an ña: “Un ntíí ntíí tatá ña'a dá kanií ñūxiví sa ne, ní'i ñā é vā'á iña ko kuénta iña o”, ka'an ña. ⁹Dukuān ne, xoo é kakuinti'xe i Xuva kō ne,

dadíi ni'i ña é vā'á ni Ābraan, ña e dóo kuinti'xe i san.

¹⁰Xoo ña'a, ña é ntēé kimi i leí san ne, da mii e ntá'vi ña kuenta iña kuétsi ñā. Tsí uve na'a kaká'an: “Xoo ña'a, ña é ña káde ntaa é un ntí'i nuu i é kaka'án leí san utén utén ne, da mii e ntá'vi ña kuenta iña kuétsi ñā”, ka'an. ¹¹Dóo dito tsí ña té leí san é káde i é ntí'i kuétsi kō. Tsí uve na'a kaká'an: “Xoo ña'a, ña e dóo va'á nuu Xuva kó ne, kuinti'xe ña Xuva kō né, dukuān é ni'i ña ntuví va'á iña ña”, ka'an. ¹²Ña e ntēé kimi i leí san ne, ñā te dadíi ña ni ña é kakuinti'xe i Xuva kō. Tsí uve na'a kaká'an: “Xoo é kantikin í leí san ne, kantio é káda ntaa ntí'i ña utén utén vata koo é ni'i ña ntuví va'á iña ña”, ka'an.

¹³Cristú ne, mii ñā ntá'vi ña kuenta iña kuétsi kō vata koo é ña ní'i kō é nto'lo kō é kaka'án leí san. Tsí divi ñā ntó'lo ña naa ko kuenta iña kuétsi ko vatā ó uve na'a kaká'an: “Da xōo ka ña'a, ña é kurkāa iko dikí utún ne, ntá'vi ña kuenta iña kuétsi ñā”, ka'an. ¹⁴Kuān o dé Jesucristu kuénta iña ko ni ūn ntíí ntíí tatá ña'a ñūxiví sa, kuān té ña te ña Israee o, vata koo é ni'i ko núu i é xe'é Xuva ko xu'u ña ni Ābraan, vata koo é ni'i ko Espiritū Sántū sán tē kuinti'xe ko Xuva kō.

Leí san ni tū'un é xe'é Xuva ko xū'u ña

¹⁵Kini nto, ení ko, tsí xo'lo ñatíí ne, dá káde vá'a o ūun tutú ne, xnteē o dívi kó ne, ña kúvi xoo ña'a nadama ña é kaka'an. Ña kúvi xntēé ka ña tuku nuu i. ¹⁶Vi'a ve ne, xé'e Xuva ko xu'u ña ni Ābraan, ni

i'xá ika ñā é vāta kaku. Ñā ni kā'an tú'un Xuva ko te títin i'xá ika ñā, tsi úun tsi i'xá ika ñā. Dìvi i'xā ñā ne, Cristu ñā. ¹⁷Sá'ā ncho ka'án u ni ntō: Ede vá'a Xuva ko úun tutú ni Ábraán ne, xé'le ñā xu'u ñā ni ñā. Kidáā ne, ítā nti'xin kímí sientu oko u'xi kuiá dā nté xeé lei Muísee. Leí san ne, ñā kúvi nadāma tú'un é xé'le Xuva ko xū'u ñā nte dí'na. ¹⁸Tē dí kuvi vií lei san é nī'i ko é vā'á iña Xuva ko te kade ntāa ō é kākā'án ne, ñā te tū'un é xe'le Xuva ko xū'u ñā é kūvi vii i. Ntá tsi nuu é ntaā i tsi nte dí'na xe'le Xuva ko xu'u ñā ni Ábraan é nī'i ko é vā'á iña ñā.

¹⁹Kidáā ne, ¿mí'i ntu kaídíá'vi lei san? Xtūvi Xuva kō lei san vata koo é kūtuni ko nee é kuétsi kō. Ídíá'vi tsi lei san un tsi da nté xēe "i'xá san" é kākā'an Xúva kō, ðivi i'xá ika Ábraan é xe'le ñā xu'u ñā ni i. Ánje Xuva kō xee ni'i ñā lei san nta'a Muisee é kākā'an ñā ni ñā'a naa Xuva ko. ²⁰Ntá tsi dā xe'le Xuva ko xu'u ñā ni Ábraán san ne, mii ñā kākā'an ñā ni ñā. Ñā tē xoó kaka'an í naa ñā.

Mí'i kaidíá'vi lei san

²¹¿Nchō ka'an ntú u te kanaa núu lei san ni tū'un é xe'le Xuva ko xū'u ñā? IÑā'á ni san! tsi tē dí ió lei é kūvi vii i é nī'i ko ntuví va'á iña kó ne, kidáā ne, kuvi ntuvá'a o ni Xuva ko tē dá kada ntaa o é kākā'án lei san. ²²Ntá tsi kaka'an tú'un Xuva kō tsi ñu'u kutū ntíi ntíi ñā'a é ñā kuvi nakáku mii ñā kuétsi ñā. Kuān ó vata koo é da xōó ka ñā'a kuvi ni'i ñā é vā'á vata ō xe'le Xuva ko xu'u ñā tē kuínti'xe ñā Jesucristu.

²³Ntá tsi dā vata kuínti'xe kō Cristú ne, vata ntāa ñā ñu'u kutú

ntāa ō kuenta iñá lei san. Ntantétu o dā nté xēe ntúvi é nañē'le Xúva ko kō nté koo kuínti'xe ko ñā. ²⁴Leí san ne, vata kaa ñā kaito i'xá san kaa. É ēdé ko kuēnta da nté xēe Cristu vata koo é kūvi nti'i kuétsi kō é kuínti'xe ko ñā. ²⁵Dā xee ntúvi é kuínti'xe kō Cristú ne, ñā ntío ká kō lei san é nañē'le ko nté koo vii o. ²⁶Tsí un ntíi ntíi nto e kuínti'xe nto Jesucristú ne, é ntúvi nto i'xá Xuva ko vē. ²⁷Un ntíi ntíi nto é itsi ntute nto é uun tsi kúnū kúvi nto nī Cristú ne, ntáku nto Cristu ve. ²⁸Ñā té iní kuān te ñā Israee, kuān te tuku tatá nto; kuān te ñā ntáde tsiñu nto, kuān te ka'nu ñā'a nto; kuān te tii nto ne, kuān te ñadí'í nto. Tsi da xé uun tsi kúnū kúvi nto nī Cristú ne, uun tsi kúnū kúvi nto ni tā'an nto ði. ²⁹Tē uun tsi kúnū kúvi nto nī Cristú ne, i'xá Ábraan ntó ði. Dukuān ne, ní'i ntō é vā'á iña Xuva ko vata ō xe'le ñā xu'u ñā ni ñā.

4 Sá'ā é ncho ka'án u ni ntō: Tē xi'i úun ñatíi ne, ió iña ñā é kōo iña i'xá ñā. Ntá tsi dā lú'nti ká i'xá ñā ne, vata kaa ñā kade tsiñu kaa na, kuān te ní'i na é un nti'i iña uva ná tē kúka'nu na. ²Ió xoó kaito i na. Ió xoó ka'an í ni nā nté koo vií na dá nte xēe tá'an ntuví é nī'i na e xtúvi úva na iña na. ³Kuān ó kuvi ni kō ði. Dá kuétsi ká ō ne, ñā'a san ntáka'an ñā nté koo vii o é kuntoo o ñūxivi sa ne, da mii é vii o vātā ó ntáka'an ñā. ⁴Ntá tsi dā xee tá'an ntuví ne, taxnuu Xuva ko I'xā ñā é káku ñā nú xē'le úun ñā ði'i, é kūvi ñā tatá ñā Israee, ñā é ntéé kímí i lei Muísee. ⁵Kuān o kí'xi ñā vata koo é nakáku ñā un ntíi ntíi ñā é

ntee kimi i leí san, vata koo é naki'i Xuva ko kō e kúvi o i'xā ña. ⁶Kidáa ne, vata koo é nañ'e Xuva ko kō tsí i'xá nti'xe ña kúvi o né, taxnúu ña Espíritu i'xā ña é kunūu ña nima ko. Espíritū sán ne, kaka'an ña: "iUvā ko!" ⁷Dukuān ne, ñá te ña kaden tsiñun kán, tsí i'xá mii Xuva kō kúvin ne, ní'i o é vā'á iña Xuva ko é uun tsi kúñū kúvin nī Cristu.

Dōo ntí'i iní Pablu kuenta iña ña kuínti'xe i

⁸Di'na dá vāta kiní nto Xuva kō né, dōo xió ntii nto é kāda tsiñu nto iña tuku xúva ntō é ñá te Xuva ntí'xe kō. ⁹Ntá tsi vevíi ne, é ini ntó Xuva kō. Kuvi ka'an o tsí Xuva kō ne, é tā'xi ña é kiní ntó ña ve. ¿Nté kuí ntántiko koō ntó ata nto é víi xtuku nto vata xkoó ini ñáta kō san é ñá vādā mí kaidiá'vi? ¿Nté kuí ncho vii xtúku nto ña kade tsiñu?

¹⁰Kuan tsí o ntáde ka'nu nto viko é kuēnta víte, kuenta xoo, kuenta kuia. ¹¹Dōo ntí'i iní ko kuenta iña ntó tē é ntaā i éde tsiñu ú iña nto.

¹²Víi nto da xe'e, ení ko, uun tsi nima ntúvi nto nī ko vata kaa xu'u é uun tsi nima ntúvi ú ni ntō. Ña túvi nee iñá ni ide nto nī ko. ¹³Ini nto tsí xu'ú ne, dōo ká'ví kaa ú ntuvi di'na dá kakā'an ntódo u tú'lun va'á san ni ntō. ¹⁴Dōo u'vi kúvi nto ko kuenta iña kui'i e kúvi ko kídaā, ntá tsi ña ni kunté'xen ntó ko; ñá ni nakuitā ntó ko, tsi kí'i nto kó vata te ánje Xuva kō kúvi u, vata te mii Jesūcristu kúvi u. ¹⁵¿Nté ntu o kúvi ve kuan? Tsi dóo diní ñu'u nima nto dá itúvi ú ni ntō. Kuvi ka'an ú iña nto tsí tē dí ni kúvi né, natavā ntó ntuxnuu mii ntō é tā'xi

nto ko. ¹⁶Vi'a ve ne, ¿ñá ntío ká ntu ntō ko e kuán o kākā'án u ni ntō é nuu é ntaā í san?

¹⁷Ña tsikán ne, dōo ntáde ña nto kuenta ve, ntá tsi ña te kuan o de ña vata koo é ní'i nto é vā'a. Ncho nakadī ñá itsi é ká'an ntó nī ntí vata koo é mii ñá é kada ka'nu nto ña. ¹⁸Vá'a ó te kade ña nto kuenta, te vii ñá vata koo é ní'i nto é vā'a. Te kuān koo víi ña ni ntō nguentuvi, ñá te da mii tsí dá tuví u ni ntō.

¹⁹Dōo kaexnúu kó kuenta iña nto, a i'xá mii ko. Vatā ó kaexnúu ñadī'i dá ncho kaku i'xá ña ne, kuān koo kaxnúu kó kuenta iña nto da nté uun tsi nima ntúvi nto nī Cristu.

²⁰Tē dí tuví u ni ntō vevíi ne, ti kaa te kuvi xtúvi míi u é kāde tíi ú ni ntō, ntá tsi vevíi ne, ñá iní u nté koo kadā kuení ko iña nto.

Kuenta iña Áгаа ni Sára

²¹Xoó ntō'o é ncho kuntikín ka nto lei Muíseé san ne, ká'an ntō: ¿Va ñá ini ntú nto nēe é kākā'án leí san? ²²Tsí nte dí'na uve na'a kaká'an tsí Abraán ne, úvi i'xā ñá xio. Uun ña ne, i'xá ta'nú kade tsiñu iña ña, ta'nú nani Áгаа ne, uun ne, i'xá ñadī'i míi ñá, ñá nani Sára. ²³I'xá ta'nú kade tsiñu sán ne, vata tsi o káku vata kaa da nēe ka i'xa, ntá tsi i'xá ñadī'i míi ñá ne, kākú vata tsi o xe'é Xuva ko xu'u ña ni Ābraán san. ²⁴Kini nto tsi úvi nuu i kaka'án u kuenta iña i sá'a. Uun nuu i é ve'xí xuku é nani Sináii, dívi iña Áгаа san. Xoó kaduku ntée i nuu i sá'a ne, káku ñá é kuntéé kimi ñá leí san. ²⁵Tsí Áгаа san ne, vata kaa xuku é nani Sináii é tuví ñuú Arabia káa ña, vata kaa

ñúu Jerusaleen é tuví ñuxiví sa kaa ña dí. Tsi ntúni nuu i sá'a nī ña é ntoo ikān ne, nteé kimi ña leí san. ²⁶Ntá tsi xo'ō ne, ñá te kadūku ntée ō leí san, tsí ñuu kó ne, divi ñúu Jerusaleen é tuví nta'a Xuva kō. ²⁷Tsí uve na'a tú'un Xuva ko kaka'an:

Kutūvi díni nto, divi ntō é ña kakúvi koo i'xá nto, divi ntō é xoxo i'xá nto. Kachu'u ntáa nto é dóo diní nto, divi ntō é vata kaxnúu i'xi nto. Tsí ñadī'i, ña é ña káde xii ña ña kuentá ne, díí díí ka kaxio i'xá ña é ñá é tuví ni'i xii i,

ka'an.

²⁸Ení ko, vata ntáa Isaa ntáa nto. Xo'ō ne, i'xá Xuva ko ō, tsi káku o vata tsi ō xe'é Xuva ko xū'u ña kídaa. ²⁹Ntá tsi vata tsi ō dé xeni i'xá e káku vata ō káku da nēé ka i'xá ni i'xá e káku kuenta iña Espíritu Xuva kō né, kuān ó kakuvi veví dí. ³⁰Ntá tsi ¿nee iñá ntu kaka'an tú'un Xuva kō? Kaka'an: “Kiñu'u nto ta'nú kade tsiñú san ni i'xá tun, tsí i'xá ta'nú kade tsiñú san ne, ña kúvi nī'i na iña uva na vata kaa i'xá ñadī'i míi ñá”, ka'an. ³¹Xo'ō ne, ení ko, ñá te vāta ntáa i'xá ta'nú kade tsiñú san ntáa o, tsí vata ntáa i'xá ñadī'i míi ña ntáa o.

É nakáku Cristu ko

5 É nakáku Cristu ko e nteé kimi kō leí san, tsi ñá ntō ña é ku'un kutū ká ō. Dukuān ne, kaka xaa nti'xe nto ve; ñá ku dā vá'a nto é kadā kú've leí san iña nto.

²Kini nto é kaka'án u. Xu'ú e Pablú u ne, kaka'án u ni ntō tsí te

kué'le nto é ká'nté ña kúñū é ixi nto vata xkoó ini ñá Israeé san ne, vata te kaka'an ntó tsi é ntaā í xi'í Cristu iña ko. ³Kaka'an xtúku u tsí da xōó ka ña'a é tē'nte kúñū é ixi ñá ne, da mií é vii ña é un nti'í é kaka'án lei Muísee. ⁴Xoó nto'o e ntáxio ntii nto e ntáde ntaa nto leí san vata koo é nti'í kuétsi ntō ne, ña kaxé'le nto itsi é nakákú Cristu nto; ntánakuitā nto é vā'a é ncho ta'xi Xuva ko ntō doméni. ⁵Ntá tsi xo'ō é kuinti'xe ko Xuva kō, é nuu Espíritu ña nima kó ne, ntantétu ō é nī'i ko nima va'á ko nta'a Xuva kō. ⁶Tē uun tsi kúñū kúvi o ni Jesúcrístú ne, ñá té ini te te'nte kúñu ixi ko, o tē ña'a. É kuinti'xe ko Xuva kō ne, sá'ā é kaidiá'vi ne, dukuan kuinima ko ta'an kó dí.

⁷Ntō'ó ne, é ika vá'a ntō kídaa. ¿Xoó ntu édi nuu i itsi e kuinti'xe nto é nuu é ntaā i? ⁸Ñá te kuān ó kaka'an Xúva kō, ña é kana nto. ⁹Ini nto tsí te un siin tsi u'xen ia nādaka ó ne, kuia kanií tī'nti i. ¹⁰Xu'ú ne, kanteé iní ko Xuva kō é ña da vá'a ña é tuku koo kadā kuení nto. Ntá tsi kué'le Xuva kō é nto'o da xōó ka ña'a, ña é kanakutsu'un ntō.

¹¹Ntá tsi xu'ú ne, ení ko, tē dí kaka'an ntódo ká u ni ntō é kántio é tē'nte kúñu ixi nto ne, ñá kuan koo ntō'o ká ko nta'a ña Israeé san. Tē dí kuān ó kaka'án u ne, ña túvi nēe nuu i é kúdiín ka ña dá tekū ña tú'un é xi'í Cristu ntíká krusí san kuenta iña ko. ¹²Ña ntánakutsu'un ntō sán ne, díí ka vá'ā ó te na káda a'ma kue'en ñá kúñu ña.

¹³Tsí ntō'ó, ení ko, é kana Xuva ko ntō vata koo é na nakáka xaa

nto. Ntá tsi kuān te ntaíka xaa nto ne, ña kúvi vii ntó da nēe ka é ntio nima ntó, tsi é vii ntó ve ne, kuinima xntó ta'an nto ne, dukuan vā'á koo vii nto ni ñā. ¹⁴Tsi é un nti'í é kaka'án leí san ne, uun tsi nuu i ncho ka'an: "Kuinima ntó ta'an nto vatā ó kakuinima nto kúñu ntó", ka'an. ¹⁵Ntá tsi te ka'an ntée nto ta'an nto, te kúvi ña ita ntó ne, koto nto tē ña nakunaa nto ta'an nto un ntíí ntíi nto.

Ō é ntio kō é vii mii ó ne, ō é ntio Espíritū é vii o

¹⁶Sá'a kakā'án u ni ntó: Vii nto vatā ó ntio Espíritū san é vii nto; ñá ntukū nuu iní nto nté koo ni'i nto é ntio nima káni kaa nto. ¹⁷Tsi é ntio nima káni kaa nto ne, ñá te vata ō é ntio Espíritū san. É ntio Espiritu Xuva kō sán ne, ñá te dadíi ní i vatā o é ntio nima káni kaa nto. Kanāá nima káni kaa nto ni Ēspíritū sán ne, Dukuān ne, ña kúvi vii ntó nēe é ntio nto. ¹⁸Ntá tsi te kuē'é nto é nañē'e Espíritū san nto nté koo vii nto ne, ñá kantio é kadā kú've ka leí san iña nto.

¹⁹Dōo ditó nēe nuu i e ntáde ña'a, ña e ntántikín nima káni ntáa. Ntaíka luku ña. Ntáde ña nēe e dóo kini kaa ntádē kuení ña. Ña ntákuka'an nuu ña e ntádē xení ña ni da xōo ka ña'a. ²⁰Ntánuu iní ña tuku xuva ñā. Ntáde tatan ñā. Ñá ntio kue'en ñá ta'an ña. Ntánaā ña. Ntákukuiñū ña. Ura tsí i ntákudiiñ ña. Ntáde ñā nee iña é ntio mii ñā. Ntákii nteé xio ña ta'an ña. Ña ncho vii ña e ntáde ta'an ña. ²¹Dōó ne'u iní ña. Ntaé'ní ña ta'an ña. Dōó ini xi'i ña. Viko kini kaa ntáde ña, ni

dōo titín ka nuu i é kuān ntáa san. Vi'a ve ne, kaka'án u ni nto vatā ó kaka'án u ni nto di'na, tē xoó ña'a ntáde ña nuu i sá'a ne, ña kúvi ni'i ña é kuntōo ña mí kadē kú've Xuva kō.

²²Ntá tsi xoo ñá'a e ntántikín ña Espíritū sán ne, ntákuinima ñá ta'an ña. Dōó diní ñu'u nima ña. Vá'a ó ntoo ña. Ntácutíi ña nima ñá ni tā'an ña. Ntáde ñā é vā'á ni tā'an ña. Ntáde ntaa ña nee iña é ntaxé'e ña xu'u ña. ²³Ñá tē ntáde na'nu ña. Ñá te dotō tsi ntáde ña. Nté uun lei ña kaka'an é ña kuvi é kuān koo vii o. ²⁴Xoó ña'a, ña é ntee kimi ña Jesūcristú ne, vata tē xi'í nima káni kaa ña ntíkā krusi ni é un nti'i nūu i é káni kaa é ntio i, é ntukū nuu iní i. ²⁵Tē é ni'i ko ntuvi va'á iña ko e tá'xi Espíritū sán ne, na kuē'é ō é nañē'e Espíritū sán kō nté koo é vā'á koo vii o.

²⁶Ñá kada ka'nu ña'a ō. Ñá nakutsu'un ta'an ō. Ntē ña kune'u iní ko ni ta'an kō.

É xntii o ta'an kō

6 Ení ko, te kiní ntó tsí kade uun ña'a é káni kaa né, divi ntó é nuu Espíritū Sántū sán nima ntó ne, xntii nto ñā é vā'á koo vii ña. Vā'a vā'a tsi kōo ka'an ntó ni ñā ne, kuenta tsi vii nto kúñu nto tē ña kó'xo nto nuu i sá'a di. ²Xntii nto tā'an nto dá kanto'o ña ne, dukuan kōo kada ntaa ntó vata ō ntío Cristu.

³Tē dóo ka'nu ña'a ō kuiní mii kō né, kuān té ña te nee kainuu á'vi ō ne, da kaeni nta'ví mii ō kúñu kō. ⁴Koto vā'a nto nté o de nto. Te vā'á ō, kuiní nto ne, kidáa kuvi kutūvi díní ntó ne, ñá kantio é kutsu'un

nto tē dií ka va'á nto é ña nguii san. ⁵Tsí kantio é vā'á koo vii o nēe tsiñu é nī'i ko.

⁶Xoó ña'a é kanakuā'a ña tú'ün va'á san ne, vá'ā ó te kāsín dava ña ni mastru ña é un ntī'ī é vā'a é ió iña ña.

⁷Ñá ku enī nta'ví nto kúñu ntō, tsí ña kúvi nārkíntēe o Xuva ko. Da nēe ka é kū'xí o né, divi tsí é nī'i kó di. ⁸Te kū'xí o da nēe ka é ntio nima kíni kaa kō ne, nī'i kō doxi'í san. Ntá tsi te kū'xí o vatā ó ntio Espíritū Sántū sán ne, nī'i ko ntuvi vā'á iña ko ntii dañu ntūvi nta'a Espíritū san. ⁹Dukuān ne, ñá ku kudu'xen kō é vii o é vā'a, tsí te kūtīi o nima kó ne, nī'i kō é vā'a te xee ntūvi i. ¹⁰Dukuān ne, dá ió ka ntuvi ne, vá'a koo na vii o ni un ntīí ntīí ña'a sán ne, dā dií dií ka ni ta'an ko, ña ntákuinti'xe i san.

Kaxe'e Pablu ítsi da ntī'í tūtú san

¹¹iUn ntáa letra na'nú san é ka'ū ú nta'a mií kó ve! ¹²Ntio ko é kūtuni nto tsí ña tsikán, ña é ntio i é kuētsi é tē'nte kúñu ixi nto ne, da mií e ntáde ña vata koo é ña ka'an kíni ña'a san iña ñá ne, vata koo é ña

ntó'o ña kuenta iñá krusí san mí xi'í Cristu kuénta iña ko. ¹³Ntá tsi divi ñá é tē'nte kúñu ixi ña ne, ntē ña ini de ntaa ntī'í ña é kāka'án leí san. Da mií tsí é ntio ña é ka'ntē ntó kúñu ixi nto vata koo é víi na'nu ña tsí divi ñá edé ña e kuán o dé nto. ¹⁴Xu'ú ne, nté uun nuu i é ña ncho víi ka'nu ú kuenta iña i; da mií tsi kuénta iñá krusi mí xi'í Cristu kuénta iña ko. Ñá káde ká u kuenta nee nuu i é ió ñuxiví sa. Vata tē xi'í, kuíni kó ne, vata tē xi'í u di kuenta iña i. ¹⁵Tsí te ūun tsi kúñu kúvi o nī Cristú ne, ñá té ini te te'nte kúñu ixi ko ne, o tē ña'a. E kaínuu á'vi ne, é nī'i ko ntuví va'á iña ko. ¹⁶Un ntīí ntīí nto e ntántikin nto tú'ün sa'á ne, vá'a koo na kuntōo nto. Na ntuntā'ví ini Xuva ko ntō, ni ūn ntīí ntīí ña Israee ntī'xe san, ña nteé kīmi i Xuva kō.

¹⁷Vī'a ve ne, ñá ntio kó tē xoó nakutsu'ün ká i kó kuenta iña i sá'ā. Tsi é kūtítín tsanta uve kúñu ko é kanañ'e tsí xu'ú ne, kade tsiñu ntī'xe u iña Tó'o ko Jēsuu.

¹⁸Nā xnuu viko Tó'o ko Jesūcristú nima ntó, ení ko. Kuan tsí koo é ká'án u ni ntō.